

FAZEKAS NOÉMI

Sapientia – Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Marosvásárhely (Sapientia – Hungarian University of Transylvania, Tîrgu-Mureş, Romania)

ERDÉLYI MAGYAR EGYETEMISTÁK NYELVI ÉS NYELVJÁRÁSI ATTITÚDJEI

LINGUISTIC ATTITUDES OF HUNGARIAN UNIVERSITY STUDENTS FROM ROMANIA

A nyelvi és nyelvjárási attitűdök vizsgálatának nagy hagyománya van az élőnyelvi kutatásokban, melyek alapján körvonalazódnak a különböző csoportok (középiskolás diákok, egyetemi hallgatók, fórumozók, határon túli magyar nyelvhasználók stb.) nyelvvel, illetve a területi és társadalmi nyelvváltozatokkal kapcsolatos attitűdjei, ideológiái, sztereotípiái. Számos tanulmány született az erdélyi magyarok, elsősorban középiskolások és szakiskolások nyelvi attitűdjeiről is.

Előadásomban a romániai magyar egyetemisták nyelvi attitűdjeire fókuszálok, egészen pontosan a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem marosvásárhelyi és kolozsvári karának hallgatóira. Vizsgálatom elsősorban szociolingvisztikai, azonban alkalmazott dialektológiai vonatkozásai is vannak, hiszen nem csak a sztenderd mai helyzetét kívánja körvonalazni a hallgatók körében, hanem a saját nyelvjárásukhoz fűződő viszonyt is.

A Sapientia marosvásárhelyi és kolozsvári karának diákjai javarészt a Székelyföldről származnak, ezért fokozottan erős a nyelvjárási háttér. A marosvásárhelyi karon folyó műszaki oktatás lehetőséget biztosít azoknak a diákoknak is a továbbtanulásra, akik azért is választják a magyar tannyelvű képzést, mert a román nyelv székelyföldi oktatásának súlyos válsága következtében nyelvismeret hiánya miatt erre románul nem is lenne lehetőségük. Vizsgálatom kitér a román nyelvvel szembeni attitűdökre is, illetve arra, hogy milyenek ítélik román nyelvi kompetenciáikat.

Kérdőíves vizsgálatomban a hallgatóknak a magyar sztenderddel, a saját és egymás anyanyelvváltozatával, nyelvjárásával, illetve a román nyelvvel szembeni attitűdjeit kívánom tehát feltérképezni. Hipotéziseim közé tartozik, hogy nem csak a központi nyelvváltozat és az anyanyelvváltozat között van alá- és fölérendeltségi viszony, hanem az eltérő székely és nem székely nyelvjárások között is kialakul egy bizonyos hierarchikus struktúra.